

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری- عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: مامایی، بهداشت باروری و بارداری

عنوان درس: داخلی - جراحی ۴

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد نظری

نام مسؤل درس: دکتر لیلا امیری فراهانی

مدرس / مدرسان: دکتر لیلا امیری فراهانی-دکتر خدابندهلو

پیش نیاز/ همزمان: داخلی جراحی ۱ تا ۳

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: مامایی - بهداشت باروری

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران

تلفن تماس: ۴۳۶۵۱۱۳۹

نشانی پست الکترونیک: l.amirifarahani@gmail.com

توصیف کلی درس

این درس به دانشجویان کمک می کند تا با کلیات جراحی و آب و الکترولیت و انواع بیماری‌های دستگاه‌های مختلف که نیازمند جراحی هستند و علل، نحوه تشخیص و درمان آنها آشنا شود و این آگاهی‌ها را در ارتباط با بارداری‌های همراه با اینگونه بیماری‌ها بکار گیرد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشنایی دانشجویان با کلیات جراحی، مایعات بدن، تعادل اسید و باز، الکترولیت‌ها، مایع درمانی، مقابله با شوک در غیربارداری و بارداری

آشنایی دانشجویان با مباحث ارتوپدی و انواع جراحی‌های مربوط به ارگانهای مختلف

اهداف اختصاصی / زیرمجموعه‌های هر توانمندی (Core Competency):

۱. آب و الکترولیت‌ها به ویژه در بیماران جراحی شده و ترکیب طبیعی مایعات بدن و الکترولیت‌ها را شرح دهد.
۲. از دست دادن غیرطبیعی مایعات بدن و شیفت مایعات و نقصان و ازدیاد حجم مایعات و الکترولیت‌ها و عوارض آن بر دستگاه‌های بدن مثل قلب و عروق و کلیه و غیره را شرح دهد.
۳. تعادل اسید و باز (انواع اسیدوز و الکالوز) را نبرده و هر یک را با ذکر مثال توضیح دهد.
۴. اهمیت تغذیه در مریض جراحی و تغذیه وریدی، تغذیه و مایع درمانی در استفراغ شدید حاملگی را توضیح دهد.
۵. هموستاز و خونریزی‌های ناشی از جراحی‌ها را بیان کند.
۶. ترانسفوزیون خون و مسایل آن ناشی از آن را توضیح دهد.
۷. شوک هموراژیک را بیان کند.
- ۸.
۹. کلیات عفونت‌های ناشی از جراحی‌ها را توضیح دهد.
۱۰. انواع جراحی‌های مربوط به سیستم گوارش اعم از آپاندیسیت، ضربه‌ها و خونریزی داخل شکمی، جراحی‌های مری، معده و روده‌ها، کبد و کیسه صفرا، انسداد روده در غیرحاملگی و حاملگی را توضیح دهد.
۱۱. جراحی‌های قلب و عروق بزرگ، آنژیوگرافی و جراحی ریه توضیح دهد.
۱۲. جراحی‌های مربوط به انوریسم و واریس، آمبولی را توضیح دهد.
۱۳. جراحی‌های دستگاه ادراری شامل سنگ‌های دستگاه ادراری، تروما و فوریتها به ویژه جراحی زنان، ناهنجاریها، تومورها و عفونتها را بیان کند.
۱۴. جراحی‌های تیروئید، آدرنال و پاراتیروئید را در بارداری و غیر بارداری نام برده و هر یک به اختصار توضیح دهد.
۱۵. جراحی‌های مغز و اعصاب شامل ضربه‌ها و خونریزی‌های مغزی، آسیب به مهره‌ها و دیسک، ضربه به نخاع و خونریزی، ضایعات عروق داخل مغز، بیماری‌های مادرزادی و تومورها به ویژه در هیپوفیز را توضیح دهد.
۱۶. معاینه مفاصل و استخوانها و بررسی بیمار از نظر ارتوپدی، معاینه نوزاد از نظر ارتوپدی، آزمایشات تشخیصی و عکسبرداری و درمان آنها را توضیح دهد.
۱۷. تعریف شکستگی، تقسیم بندی، علایم، تعریف دررفتگی، اورژانس‌ها و درمان آنها را بداند.
۱۸. مکانیسم بهبود استخوان، تاندون و لیگمان، جوش نخوردن و دیر جوش خوردن را توضیح دهد.
۱۹. کسستگی باز همراه با زخم، عوارض شکستگی‌ها (آمبولی، گانگرن، کزاز، استنومیلیت، ایسکمی، لکمن) را شرح دهد. شکستگی‌های استخوانهای مهم (علایم و درمان) را توضیح دهد.
۲۰. در رفتگی‌های مهم (بازو، شانه، مهره، مفصل ران) را بیان کند.
۲۱. پارگی و دررفتگی‌های لیگمانها و عفونت‌های استخوانی و مفصلی را شرح دهد.
۲۲. ناهنجاری‌های مادرزادی: در رفتگی مفصل ران، کلاب فوت، متاتارتوس و آروس، هالوس و آروس، سیندکتیلی، پلی داکتیلی، ماکروداکتیلی، اشپرینگل، دررفتگی مادرزادی کشکک را توضیح دهد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

۲۳. نرمی استخوان در کودکان و استئوپروز به ویژه در یائسگی و سالمندی را توضیح دهد.
۲۴. میوزیت، پولیومیلیت، بیماری‌های روماتوئیدی و سربرال پالزی را شرح دهد.
۲۵. بیماری‌های رایج و شایع گوش: گوش خارجی و پرده صماخ، اوتیت میانی و عوارض آن، گوش درونی و ناشنوایی، وزوز گوش، سرگیجه، پارگی پرده صماخ، آسیب‌های گویایی، بیماری‌های اعصاب مربوطه را توضیح دهد.
۲۶. بیماری‌های سینوزیت، پولیپها، لوزه ها، لوزه سوم، تارهای صوتی و غیره را شرح دهد.
۲۷. مسایل مهم گوش و حلق و بینی در حاملگی و در نوزاد مثل آنرزی و غیره امراض چشمی، ملتحمه، کیسه و مجرای اشکی، امراض قرنیه، پوششهای کره چشم و عصب چشم، رتینیت به ویژه در حاملگی و عفونتهای چشم به ویژه در نوزاد را توضیح دهد.
۲۸. استرابیسم، گلوکوم و کاتاراکت و خونریزی شبکیه به ویژه در افزایش فشارخون به ویژه در اکلامپسی حاملگی را شرح دهد.

رویکرد آموزشی^۱:

- مجازی^۲   حضوری   ترکیبی^۳

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

کلاس وارونه

- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

1. Educational Approach
2. Virtual Approach
3. Blended Approach

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.
لطفا نام ببرید .....

جدول تقویم ارائه درس داخلی جراحی ۴

روز و ساعت کلاس.....

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی-یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسان
۱	تعادل اسید و باز و اختلالات آب و الکترولیت‌ها	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)		دکتر امیری
۲	تعادل اسید و باز و اختلالات آب و الکترولیت‌ها	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)		دکتر امیری
۳	شوک هموراژیک، شوک عفونی	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)		دکتر امیری
۴	مایع درمانی	سخنرانی تعاملی، سناریو و بحث در گروه‌های کوچک		دکتر امیری
۵	ترانسفیوزن خون	سخنرانی تعاملی، سناریو و بحث در گروه‌های کوچک		دکتر امیری
۶	اختلالات ترومبوآمبولیک و آمبولی ریه	سخنرانی تعاملی، سناریو و بحث در گروه‌های کوچک		دکتر امیری
۷	تروما در بارداری و روش‌های اداره آن	سخنرانی تعاملی، سناریو و بحث در گروه‌های کوچک		دکتر امیری
۸	فشارخون در بارداری و غیربارداری	سخنرانی تعاملی، سناریو و بحث در گروه‌های کوچک		دکتر امیری
۹	انواع جراحی‌های گوارش اعم از خونریزی‌های داخل شکم، اپاندیسیت، جراحی‌های معده و روده، کیسه صفرا، انسداد روده در غیرحاملگی و حاملگی	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)		خانم دکتر خداینده لو
۱۰	انواع جراحی‌های قلب و عروق پستانی و دستگاه ادراری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)		خانم دکتر خداینده لو
۱۱	انواع جراحی‌های تیروئید، ادرنال و پاراتیروئید و جراحی‌های مغز و اعصاب	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)		خانم دکتر خداینده لو
۱۲	معاینه مفاصل و استخوانها و بررسی بیمار از نظر ارتوپدی، معاینه نوزاد از نظر ارتوپدی، آزمایشات تشخیصی و	سخنرانی تعاملی سناریو و بحث در گروه‌های کوچک		خانم دکتر خداینده لو

دانشگاه علوم و معارف تربیتی علامه امینی
فصلت‌های تربیتی

			عکسبرداری و درمان آنها	
خانم دکتر خدابنده لو	سخنرانی تعاملی سناریو و بحث در گروه های کوچک		تعریف شکستگی، تقسیم بندی، علایم، تعریف دررفتگی، اورژانس‌ها و درمان آنها مکانیسم بهبود استخوان، تاندون و لیگمان، جوش نخوردن و دیر جوش خوردن	۱۳
خانم دکتر خدابنده لو	سخنرانی تعاملی سناریو و بحث در گروه های کوچک		کسستگی باز همراه با زخم، عوارض شکستگی‌ها شکستگی‌های استخوانهای مهم (علایم و درمان) در رفتگی‌های مهم پارگی و دررفتگی‌های لیگمانها و عفونت‌های استخوانی و مفصلی	۱۴
خانم دکتر خدابنده لو	سخنرانی تعاملی سناریو و بحث در گروه های کوچک		ناهنجاری‌های مادرزادی: در رفتگی مفصل ران، کلاب فوت، متاتارتوس و اروس، هالوس و اروس، سیندکتیلی، پلی داکتیلی، ماکروداکتیلی، اشپرینگل، دررفتگی مادرزادی کشکک نرمی استخوان در کودکان و استئوپروز به ویژه در یایسگی و سالمندی میوزیت، پولیومیولیت، بیماری‌های روماتوئیدی و سربرال پالزی	۱۵
خانم دکتر خدابنده لو	سخنرانی تعاملی سناریو و بحث در گروه های کوچک		بیماریهای رایج و شایع گوش، چشم و بینی	۱۶

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم در کلاس درس
- انجام تکالیف در موعد مقرر
- مطالعه منابع معرفی شده
- مشارکت فعال در برنامه های کلاس

روش ارزیابی دانشجو:

■ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

مبنای ارزشیابی	درصد از نمره کل
آزمون پایانی (چهارگزینه ای، درست نادرست، جای خالی، جور کردنی، باز پاسخ)	۶۰ درصد
آزمون یا آزمون های میان ترم (چهارگزینه ای)	۱۰ درصد

- ۱ . Formative Evaluation
- 2 . Summative Evaluation

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

۲۰ درصد	شرکت فعال در بحث ها و انجام تکالیف فردی و گروهی
۱۰ درصد	حضور منظم در کلاس

- * **نکته:** ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS))
- * **نکته:** ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)
- * **نکته:** در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

- ۱- بارداری و زایمان ویلیامز ۲۰۱۸. نویسنده: کانینگهم. مترجم: بهرام قاضی جهانی و ملک منصور اقصی. ناشر: گلپان نشر.
- ۲- جراحی میلر، آخرین ترجمه
- ۳- مبانی طب داخلی هاریسون، آخرین ترجمه
- ۴- مبانی طب داخلی سیسیل، آخرین ترجمه
- ۵- آب و الکترولیتها و مایع درمانی، تالیف: فاطمه غفاری

دانشگاه علوم پزشکی شیراز